

בס"ד. ש"פ משפטים, פ' שקלים, מבה"ח אדר ה'תשל"א*

כי תשא את ראש בני ישראל לפקודיהם ונתנו איש כופר נפשו גו'¹, ואיתא בגמרא², אמר משה לפני הקב"ה, רבש"ע במה תרום קרן ישראל אמר לו בכי תשא, ופירש רש"י, אם באת לשאת ראשם בהגבהה קח מהם כופר לצדקה. ולכאורה, השייכות דכי תשא להרמת קרן ישראל היא, כי תשא הוא (גם) מלשון הגבהה והרמה. וצריך להבין, דעפ"ז, כששאל משה להקב"ה במה תרום קרן ישראל הי' צריך לכאורה לענות לו בנתינת כופר לצדקה, ומהו פירוש המענה בכי תשא [שהרמת קרן ישראל נעשית ע"י כי תשא], הרי נשיאת ראש בני ישראל והרמת קרנם הוא היינו הך. גם צריך להבין, דבכתוב נאמר ונתנו איש כופר נפשו, שנשיאת (הגבהה והרמת) ראש ישראל היא ע"י נתינת כופר, ובפרש"י הנ"ל אם באת לשאת ראשם בהגבהה קח מהם כופר לצדקה. גם צריך להבין, דלשון הכתוב הוא כי תשא את ראש בני ישראל, והלשון בשאלת משה הוא במה תרום קרן ישראל.

ב) והענין הוא, דמבואר בהדרושים (ד"ה כי תשא את ראש בני ישראל³), דראש הוא אהבה הטבעית שלמעלה מהשכל⁴, וכתב⁵ כי עוונותי עברו ראשי גוי, שהעוונות מסתירים על בחינת הראש דהנשמה (אהבה הטבעית שלמעלה מהשכל) שלא יאיר בגילוי בכחות הפנימיים. וזהו כי תשא את ראש גוי, דהגם שבבחינת הראש אין שייך פגם, מ"מ, זה עצמו שהראש דהנשמה אינו יכול להאיר בגילוי בכחות הפנימיים מורה שנעשה בו ירידה והשפלה⁶ ע"י העוונות (אלא שהירידה וההשפלה היא לא בנוגע לעצמו ורק בנוגע להגילוי שלו), ולכן צריך לישא את הראש, להגבי אותו משפלותו.

ולהעיר, דבלק"ת ד"ה שובה ישראל גוי' כי שכלת בעוניך⁷ מבואר שהוא כמשל אדם הכושל רגלו שע"ז נופל ראשו למטה. ועפ"ז הי' אפשר לומר דפירוש כי תשא את ראש בני ישראל הוא להגבי את הראש מנפילתו למטה. ויש לומר הטעם על זה שבדרושים הנ"ל אינו מפרש כן, כי פרשה זו נאמרה לאחרי יוהכ"פ⁸ לאחרי שנתרצה

* יצא לאור בקונטרס כ"ב שבט — תנש"א, "לקראת יום ד' כ"ב שבט — יאָרצייט־הילולא השלישי של הרבנית הצדקנית מרת חי' מושקא נ"ע זי"ע .. יום ג', כ"א שבט, שנת ה'תנש"א".

(1) תשא ל, יב.

(2) ב"ב יו"ד, ב.

(3) תרס"ה (נדפס בסה"מ תרס"ה ע' קפט ואילך — וראה שם ע' קצד"ה). פ"ת (סה"מ פ"ת ע' רסג ואילך — וראה שם ע' רס"ז).

(4) בלק"ת ר"פ במדבר, ש"ראש" הוא רצון התחתון שנוולד מהשכל ו"גולגולת" הוא רצון העליון שלמעלה מהשכל. ויש לומר, שזהו בפרטיות, אבל בכללות — גם הגולגולת נכלל בהראש. ולכן, בהפסוק "שאו את ראש גוי' לגולגולתם" (שבזה מדבר בלק"ת שם) — צריך לומר ש"ראש" הוא המוח [השכל שבמוח והרצון שע"פ שכל], משא"כ בפסוק כי תשא את ראש גוי' (שלא נאמר בו לגולגולתם), יש לומר, שב"ראש" נכלל גם הגולגולת, הרצון שלמעלה מהשכל.

(5) תהלים לח, ה.

(6) ראה בדרושים הנ"ל בפירוש הכתוב (ישעי' ב, ט, ה, טו) וישח אדם וישפל איש.

(7) דרושי שבת שובה סז, ד. וראה ד"ה שובה ישראל תשל"ז (תו"מ סה"מ תשרי ע' פה ואילך).

(8) פרש"י עה"פ תשא ל, טז.

הקב"ה לישראל בשמחה ובלב שלם ואמר לו למשה סלחתי כדברך⁹. והרושם מהחטא שנשאר אחר יוהכ"פ הוא (בעיקר) רק בנוגע לזה שהרצון שלמעלה מהשכל לא האיר בגילוי בכחות הפנימיים, ולכן נאמר כי תשא את ראש בני ישראל.

ג) **והנה** כתיב¹⁰ גדע בחרי אף כל קרן ישראל, שע"י העוונות נעשה ירידה גם בבחינת הקרן שלמעלה מהראש. ולכן אמר משה במה תרום קרן ישראל, שצריך להגבי' ולרומם את הקרן שלמעלה מהראש. ומבואר בלקו"ת¹¹, דקרן היא בחינת כתר. וצריך ביאור, הרי זה שהקרן הוא למעלה מהראש הוא (לא רק מהמוח שבראש אלא) גם מהגולגולת, וע"פ הידוע שגולגולת (הגולגולת שחופה על המוח) היא בחינת כתר, מהו מעלת הקרן על הראש. ויש לומר, דגולגולת הוא מקיף ששייך לפנימי, בדוגמת הגולגולת שבאדם שמקיף את המוח אבל שייך אליו¹², וקרן הוא מקיף שלמעלה משייכות לפנימי. וכמבואר בכ"מ¹³ בפירוש הכתוב¹⁴ וירם קרן לעמו, שקאי על עצמות אוא"ס שלמעלה מסובב. וכמו"כ הוא בנשמה, שקרן הנשמה הוא עצם הנשמה¹⁵.

וצריך להבין מה שאמר משה במה תרום קרן ישראל, דלכאורה, איך שייך שתהי' ירידה בעצם הנשמה. ויש לומר הביאור בזה, דהכוונה בירידת הנשמה למטה היא בכדי לפעול בהגוף, ולכן, כשאינה משלמת הכוונה נעשה ירידה בכל הדרגות שבה, גם בהעצם שלה (שירדה למטה). ועפ"ז, הירידה שע"י החטא בדרגת הראש והנשמה, היא מפני שלגבי דרגא זו יש ערך לכחות הגלויים (מכיון שהיא מקיף השייך לפנימי), ולכן הענינים דכחות הגלויים פועלים בה שינוי (אלא שהשינוי הוא רק בנוגע להגילוי שלה, כנ"ל סעיף ב), והירידה שנעשית ע"י החטא בעצם הנשמה היא לא שהענינים דכחות הגלויים פועלים בה שינוי, אלא לפי שלא נשלמה הכוונה שבשבילה ירדה למטה. ויש לומר, דזהו מ"ש גדע גו' קרן ישראל, דכמו שבקרן כפשוטו, השינוי שנעשה בקרן ע"י שנגדע מהראש (שאינו בו התוקף שהי' בו תחילה) הוא לא שהראש פועל שינוי בקרן אלא אדרבה מפני שנגדע מהראש, עד"ז הוא בהקרן והנשמה, שהשינוי שנעשה בה ע"י החטא הוא מצד זה שאינה פועלת בכחות הגלויים (ואינה משלמת כוונת ירידתה למטה).

ד) **ועפ"ז** יש לומר דבאמירת הקב"ה למשה כי תשא את ראש בני ישראל, שני ענינים. שישא ויגבי' את ראש בני ישראל, כמפורש בקרא. ועוד ענין (שאינו מפורש בתושב"כ אלא נתגלה בתושב"פ), שע"י כי תשא את ראש בני ישראל תהי' גם הרמת קרן ישראל [וכלשון הגמרא אמר לו בכי תשא, שע"י כי תשא יהי' עוד ענין]. ועפ"ז יש לבאר

9) פרש"י עה"פ שם לג, יא.

10) איכה ב, ג.

11) דרושי ר"ה נו, ב – הובא ברשימות הצ"צ לאיכה שם (אוה"ת נ"ך כרך ב ע' א'עח).

12) ראה המשך תרס"ו ע' רעג.

13) תו"א בשלח סא, סע"ב. אוה"ת הנוכה שא, ב. וראה סידור עם דא"ח עה"פ וירם קרן (סז, א"ב).

14) תהלים קמח, יד.

15) סה"מ תרצ"ז ע' 147 ואילך.

מ"ש רש"י אם באת לשאת ראשם בהגבהה קח מהם כופר לצדקה, ולא יתנו כופר לצדקה, כלשון הכתוב ונתנו איש כופר נפשו, כי נשיאת והגבהת ראש בני ישראל הוא ע"י נתינת כופר – ונתנו איש כופר נפשו. ובכדי שהנשיאת ראש תביא להרמת קרן ישראל הוא כשהנשיאת והגבהת הראש היא ע"י שמשוה יקח מהם כופר – אם באת לשאת ראשם בהגבהה קח מהם כופר לצדקה.

ה) **ויובן** זה בהקדים מ"ש (בפרשתנו¹⁶) אם כסף תלוה את עמי, ואיתא במדרש¹⁷ אמר הקב"ה אם כסף תלוה את עמי (עמי בחירי"ק תחת העי"ן), ומבואר בהדרושים¹⁸, דזה שמעלת הגמ"ח היא גדולה כ"כ עד שע"ז אתה עמי, עמי במחיצתי¹⁹, הוא כמ"ש²⁰ כי חסד חפצתי ולא זבח, דהגם שגם הקרבנות (זבח) הם רצונו ית' [כמובן גם מזה שישנם כו"כ ציוויים להקריב קרבנות], מ"מ, כיון שענין הקרבנות הוא העלאה מלמטה למעלה, ותכלית הכוונה הוא שיהי' המשכת גילוי אלקות למטה, דנתאוה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים²¹, לכן, הרצון בקרבנות הוא (לא בהקרבנות מצד עצמם, אלא) בשביל ההמשכה שתהי' אח"כ ע"י הנסכים [כדאיתא בגמרא²² כל הקורא ק"ש בלא תפילין כאילו הקריב עולה בלא מנחה וזבח בלא נסכים²³, דמזה משמע שכשהקריב זבח בלא נסכים אין קרבנו כלום²⁴, ומבואר בלקו"ת²⁵ שזהו לפי שההעלאה דקרבנות היא בשביל ההמשכה שאח"כ ע"י הנסכים], ולכן, הרצון בקרבנות הוא (כמ"ס²⁶) חיצוניות הרצון [ע"ד²⁷ אדם שרוצה לנסוע לאיזה מקום לקנות סחורה, שהרצון שלו בהנסיעה הוא רק בשביל הריוח שיהי' לו עי"ז], ופנימיות הרצון הוא בהמשכה למטה. וזהו כי חסד חפצתי ולא זבח, שהחפץ, פנימיות הרצון, הוא שיהי' חסד, המשכה למטה.

16 משפטים כב, כד.

17 שמו"ר פרשתנו ס"פ לא.

18 ד"ה אם כסף תלוה באוה"ת פרשתנו ע' א'קסא ואילך. שם כרך ח ע' ג"ז ואילך. סה"מ תרכ"ז

ע' קגב ואילך (וראה שם ע' קכה"ו). תרכ"ט ע' סא ואילך. תרס"ה ס"ע קלח ואילך. ובכ"מ.

19 כ"ה באוה"ת שם ריש ע' א'קסו. כרך ח שם ע' ג"ח.

20 הושע ו, ו.

21 ראה תנחומא נשא טז. בחוקותי ג. ב"ר ספ"ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו.

22 ברכות יד, סע"ב.

23 וראה לקו"ת שלח (מ, סע"א ואילך. שם מא, ג ואילך. וראה גם דרושים שבערה 18), דהטעם

שמדמה ק"ש ותפילין לזבח ונסכים הוא, כי ק"ש הוא העלאה מלמטה למעלה ותפילין הוא המשכה מלמעלה למטה.

24 כ"ה הלשון בלקו"ת שם (מב, א). ושם (מא, ג) "שהקרבן אינו לריח ניחוח אלא עם הנסכים".

וראה לקו"ת שם (מב, א) בהחצע"ג.

25 שם (מב, ג).

26 ראה תניא רפכ"ג "שהמצוות הן פנימיות רצון העליון וחפצו האמיתי". ופשוט, שקאי על כל

המצוות, גם המצוות דקרבנות. ועכ"ל, דמ"ש בהדרושים שבערה 18 בנוגע לקרבנות – הכוונה בזה

היא שהרצון דקרבנות הוא דוגמת חיצוניות הרצון. וראה הערה הבאה.

27 אבל לא ממש. וי"ל הביאור בזה: כשאדם רוצה לנסוע לאיזה מקום לקנות סחורה – באם

הסחורה היתה נמצאת במקומו, לא הי' נוסע. משא"כ בהנשל, רצון העליון הוא שההמשכה שע"י

נסכים תהי' ע"י העלאה דקרבנות. וזה שההמשכה תהי' דוקא ע"י ההעלאה הוא לפי שכן הוא "פנימיות

רצון העליון וחפצו האמיתי".

ולהוסיף, דמפשטות לשון הכתוב כי חסד חפצתי ולא זבח משמע שמדבר גם בזבח עם נסכים, ואעפ"כ אומר חסד חפצתי ולא זבח, כי כיון שהנסכים הם טפלים להזבח, גם ההמשכה שע"י הנסכים אינה כההמשכה שע"י חסד. וכמוכח גם ממארז"ל²⁸ (המובא בהדרושים²⁹) עה"פ³⁰ אם יתכפר עון בית עלי בזבח ובמנחה, בזבח ובמנחה אינו מתכפר אבל מתכפר בתורה ובגמילות חסדים, שגם הכפרה דמנחה (ועד"ז נסכים) אינה כהכפרה שע"י תורה וגמ"ח, לפי שכללות ענין הקרבנות הוא העלאה, אלא שבקרבנות עצמם – מנחה ונסכים הם המשכה למטה, אבל ההמשכה שעל ידם אינה כההמשכה שע"י תורה וגמ"ח. ויתירה מזה, שגם ההמשכה בתורה, שנקראת תורת חסד³¹ לפי שענינה הוא המשכה למטה, אינה כההמשכה שע"י חסד. וכסוים מארז"ל הנ"ל²⁸ רבה דעסיק בתורה חי מ' שנין אביי דעסיק בתורה ובגמילות חסדים חי ס' שנין. ולהעיר, דענין זה שההמשכה שע"י גמ"ח היא המשכה למטה יותר (מההמשכה שע"י מנחה ונסכים וגם) מההמשכה שע"י תורה, הוא בכללות בכל המצוות³², דגמ"ח היא כללות כל המצוות³³. אבל אעפ"כ, עיקר המעלה דהמשכה למטה ביותר היא בגמ"ח כפשוטה. וכמובן גם מהמשך הענינים בהדרושים הנ"ל, דענין חסד חפצתי ולא זבח הוא ביאור על המעלה דאם כסף תלוה, גמ"ח כפשוטה. וכן מובן מהמבואר בדרושים הנ"ל³⁴ הטעם על זה שגמ"ח היא מהדברים שאדם אוכל פירותיהם בעולם הזה³⁵, כי ההמשכה שע"י גמ"ח היא נמשכת עד למטה מטה, גם בעולם הזה.

ו) **והנה** איתא בילקוט³⁶ עה"פ כי חסד חפצתי ולא זבח, פעם אחת ה"י רבן יוחנן בן זכאי מהלך בירושלים, והי' רבי יהושע מהלך אחריו, ראה בית המקדש שהוא חרב, אמר, אוי לנו על הבית שחרב מקום שמתכפרין בו עונותינו, א"ל, בני אל ירע לך, שיש לנו כפרה אחרת שהיא כמותה, ואי זה, זה גמילות חסדים, לכך נאמר כי חסד חפצתי ולא זבח, ואומר³⁷ אמרתי עולם חסד יבנה. ומדייק בהדרושים³⁴, הרי גמילות חסדים היתה גם בזמן שבית המקדש ה"י קיים, ומהלשון יש לנו כפרה אחרת משמע שכפרה זו נתחדשה בזמן הגלות. ומבאר שם, ע"פ מה דאיתא בגמרא³⁸ א"ר יוחנן, ששה דברים אדם אוכל פירותיהן בעולם הזה והקרן קיימת לו לעולם הבא (ועיון תפלה הוא מהששה

(28) ר"ה יח, א.

(29) סה"מ תרכ"ז שם ע' קכו. תרכ"ט שם ע' סב.

(30) שמואל"א ג, יד.

(31) משלי לא, כו.

(32) ראה לקו"ת אמור לב, סע"ד ואילך. פ' ראה כג, ג.

(33) בתניא פל"ז (מח, ב), ובלקו"ת ראה שם בתחלת הענין, שצדקה היא כללות המצוות, ובהמשך הענין שם "גמ"ח כללות המצוות".

(34) אוה"ת פרשתנו שם ע' איקסג.

(35) ריש מס' פאה.

(36) שמעוני – רמו תקכב.

(37) תהלים פט, ג.

(38) שבת קכו, סע"א ואילך.

דברים), ומקשה בגמרא, והא תנן³⁵ אלו דברים שאדם עושה אותם ואוכל פירותיהן בעוה"ז כו' וקא חשיב שם רק שלשה דברים, ומתריך, הני נמי בהני שייכי, ופירש רש"י³⁹ שעיון תפלה הוא בכלל גמ"ח דכתיב⁴⁰ גומל נפשו איש חסד [ונפש היינו תפלה דכתיב גבי חנה⁴¹ ואשפוך את נפשי לפני ה' ⁴²]. ומבאר בהדרושים, דזה שאמר ריב"ז יש לנו כפרה אחרת כו' גמילות חסדים, כוונתו היא לעיון תפלה שהיא בכלל גמ"ח [דעיקר התפלה (ג' תפלות בכל יום ונוסח התפלה) נתקנה בזמן הגלות⁴³]. והגם שתפלות הם במקום קרבנות וקרבנות הם העלאה מלמטה למעלה, מבואר בהדרושים, שתפלות כנגד תמידין ומוספין תקנום⁴⁴, והתמידין ומוספין, קרבנות צבור, הם בחינת המשכה. כדאיתא במדרש⁴⁵ דזה שישאל נק' בשם רעית⁴⁶ הוא לפי שהיו מקריבין שני תמידין ע"ג המזבח, ועי"ז הם רעיתי, פרנסתי, ישראל מפרנסין לאביהם שבשמים⁴⁷, שממשיכים או"ס בע"ס. ומ"ש כי חסד חפצתי ולא זבח קאי על קרבנות יחיד, שהם בחי' העלאה, אבל קרבנות צבור, תמידין ומוספין, הם בחי' המשכה. וכמ"ש השי"ך בפירושו עה"ת עה"פ⁴⁸ מלבד עולת הבוקר, שמלבד הוא ר"ת מלוה לעני בשעת דחקו, ופירוש מלבד עולת הבוקר הוא, שהמלוה לעני בשעת דחקו הוא כעולת הבוקר, קרבן תמיד, שהוא המשכה מלמעלה למטה. ומזה שתפלות כנגד תמידין תקנום, מובן, שהתפלות הם המשכה מלמעלה למטה.

ז) **והנה** מזה שגמילות חסדים (כפשוטה) היתה גם בזמן הבית, משא"כ הגמ"ח דתפלה (גומל נפשו איש חסד) נתקנה דוקא לאחרי חורבן ביהמ"ק, בכדי שתהי' גם עכשיו הכפרה שבדומה להכפרה שהיתה ע"י ביהמ"ק, מקום שמתכפרין בו עונותינו, מובן, דיש יתרון בהכפרה שנעשית ע"י גמ"ח דתפלה לגבי הכפרה שע"י גמ"ח כפשוטה. והענין הוא, דתפלה (בכלל) היא העלאה מלמטה למעלה, וכמובן גם ממ"ש ואשפוך את נפשי לפני הוי' [דמפסוק זה מביאים ראי' שתפלה היא המשכה], דשפיכת הנפש היא העלאה, אלא שהמבוקש דהעלאה זו הוא שתהי' המשכה למטה⁴⁹. [וליהוסיף, דמבואר בהדרושים, דבגומל נפשו איש חסד, שני פירושים. גומל מלשון הפרשה (כמו ויגדל הילד ויגמל⁵⁰), וגומל מלשון השפעה (כמו גמילות חסדים). גומל נפשו מלשון השפעה

39) ד"ה ה"ג – שבת שם, ריש ע"ב.

40) משלי יא, יז.

41) שמואל"א א, טו.

42) כ"ה בר"ש פאה שם. ובמסורת הש"ס שבת שם, שכצ"ל גם בפרש"י שבת שם.

43) ראה רמב"ם הלי' תפלה פ"א ה"ד. וראה לקו"ת בהעלותך לב, ד.

44) ברכות כו, ב.

45) שהש"ר פ"א, ט (1).

46) שה"ש א, ט. ועוד.

47) זח"ג ז, ב.

48) פנחס כח, כג.

49) כ"ה בסה"מ תרס"ה שם ע' קמג"ד.

50) וירא כא, ח.

הוא בהעבודה דתפלה שמצד נפש האלקית, שההעלאה (שפיכת נפש) היא בשביל ההמשכה. וגומל נפשו מלשון הפרשה הוא בהקרבת נפש הבהמית שבתפלה, לפרוש ולצאת מעיני העולם ולהיות בביטול, העלאה. ובהעבודה שמצד נפש הבהמית, ההעלאה היא לא בשביל המשכה אלא שזה עצמו הוא המבוקש שלו⁴⁹. ויש לומר, דזה שהתפלה דנפש האלקית נקראת בשם גומל נפשו, שגומל הוא גם לשון הפרשה, מורה, שגם בהתפלה דנפש האלקית ישנה העלאה שבדוגמת העלאה דנפש הבהמית, שהמבוקש שבה הוא העלאה].

והנה ידוע דבסליחה וכפרה שני ענינים⁵¹. שע"י ההמשכה מעצמות אוא"ס בעל הרצון שאינו מוכרח בהרצון, מתבטלים החטאים והפגמים. ועוד ענין בסליחה וכפרה, שע"י ההמשכה מעצמות אוא"ס בעל הרצון⁵², נמשך רצון חדש (שלמעלה מהרצון שנסתלק ע"י החטא), ועי"ז נעשה מרוצה לפניו ית' כמו קודם החטא. והחילוק דשני הענינים הוא, דזה שע"י ההמשכה מעצמות אוא"ס מתבטלים הפגמים הוא מפני שאינו מוכרח בהרצון, מובדל מהרצון, וזה שנמשך ממנו רצון חדש הוא (לא מפני שהוא מובדל מהרצון, אלא אדרבה) מפני שהוא בעל הרצון. דבדרגת הרצון, יש הגבלה באופן המשכתו, וכשעושים היפך הרצון הוא מסתלק. משא"כ בעל הרצון, אינו מוגבל באופן ההמשכה, ולכן גם לאחר שעשו היפך הרצון שע"י נסתלק הרצון, אפשר להיות נמשך ממנו רצון חדש.

ויש לומר, דזה שמובא לעיל (סעיף ה) שיעקר הכפרה הוא גמילות חסדים לפי שפנימיות הרצון דלמעלה הוא בהמשכה למטה, חסד חפצתי, הוא בעיקר בנוגע לזה שיהי' מרוצה לפניו ית', וגם בנוגע לתיקון הפגמים. אבל בנוגע ביטול הפגמים [דענין זה הוא מפני שעצמות אוא"ס בעל הרצון הוא מובדל מהרצון], יש יתרון בהמשכה ששייכת להעלאה. דע"י ההעלאה (יציאה ממציאותו, ביטול) מגיעים לענין זה שבעל הרצון שהוא מובדל מהרצון. וע"י ההמשכה שלאחרי ההעלאה נמשך ענין זה (שאוא"ס הוא מובדל מהרצון) למטה, ועי"ז מתבטלים הפגמים.

(ח) **וזהו** כי תשא את ראש בני ישראל גו' ואיתא בגמרא אמר משה לפני הקב"ה רבש"ע כמה תרום קרן ישראל אמר לו בכי תשא, די' לומר ששני הענינים בכי תשא — נשיאת והגבהת הראש דבני ישראל והרמת קרן ישראל, הם ע"ד שני הענינים דגמ"ח, גמ"ח כפשוטה וגמ"ח דתפלה. והענין הוא, דהחלישות⁵³ (ירידה והשפלה) שנעשה ע"י החטא בהראש דהנשמה, שאין ביכלתו להאיר בכחות הפנימיים, הוא ע"ד סילוק האור שנעשה

51) ראה נד"ז לקו"ש ח"ט ע' 428. וש"נ.

52) כ"ה להדיא בסה"מ קונטרסים ח"א קכו, א. ובסה"מ"צ להצ"צ מצות יודי ותשובה (לט, ב), דהמשכת הרצון חדש הוא "מבחינת רעוא דרעוין מקור הרצונות". ויש לומר, שהיינו הך — כי ההדגשה ד"בעל הרצון" בענין זה הוא שממנו יכול להיות תמיד המשכת הרצון, דזהו"ע "מקור הרצונות".

53) ראה דרושים שבעה"ה 3, שמקשר זה עם (תוקפא דגופא) חולשא דנשמתא.

מצד הפגם, שהאור מסתלק לשרשו ואינו מאיר בהכלים⁵⁴. וענין נשיאת והגבהת הראש [שכח הגילוי דבחינת ראש בהנשמה הוא בתוקף כמו שהי' תחלה, להאיר בכחות הפנימיים] שע"י נתינת כופר לצדקה הוא ע"ד הכפרה (מילוי הפגמים והחזרת הרצון) שע"י גמילות חסד כפשוטה. והתמי' של משה היתה במה תרום קרן ישראל, דכיון שהירידה שבדרגת הקרן היא (לא שהחטא פעל בה ירידה, אלא) שלא נשלמה הכוונה שבשבילה ירדה למטה, תמה משה איך אפשר לתקן זה. ויש לומר, דזה שאמר משה לפני הקב"ה במה תרום קרן ישראל, הוא כי בכדי לתקן זה שלא נשלמה הכוונה הוא ע"י ההמשכה מעצמות אוא"ס בעל הרצון שמובדל מהרצון, ולכן אמר זה משה לפני הקדוש ב"ה שהוא קדוש ומובדל, ויתירה מזה, לפני הקב"ה, בכדי להמשיך משם. אמר לו בכי תשא, בזה שמושה ישא את ראשם בהגבהה, שגם המשכת בחינת לפני הקב"ה צריכה להיות ע"י בחינת חכמה (ענינו של משה), וע"ד הידוע שגם גילוי הסובב הוא ע"י הממלא. ואף שהפעולה דמשה (מצד עצמו) היא כי תשא את ראש, נמשך בזה גם הכח דבחינת לפני הקב"ה, שע"י נעשה הרמת קרן ישראל.

ובכדי שענין זה יומשך לישראל הוא ע"י שנושיאת והגבהת הראש שלהם הוא ע"י שמושה לוקח מהם כופר, כלשון רש"י קח מהם כופר לצדקה, ענין ההעלאה שבצדקה. וע"ד המבואר לעיל (סעיף ז), שע"י גמ"ח כפשוטה הוא המשכת הרצון מבעל הרצון, ובכדי להגיע לענין זה שבבעל הרצון שהוא מובדל מהרצון הוא ע"י גמ"ח דתפלה, המשכה ששייכת להעלאה, עד"ז הוא בענין כופר נפשו, שע"י נתינת הכופר לצדקה (המשכה) הוא המשכת הרצון, וע"י נעשה נשיאת והרמת הראש. וע"י שמושה לוקח מהם כופר לצדקה (ענין ההעלאה שבצדקה) הוא המשכת עצמות אוא"ס שמובדל מהרצון, וע"י תרום קרן ישראל, ובאופן דקרנו⁵⁵ תרום בכבוד.

54) ראה סה"מ פר"ת ע' עד. קונטרסים ח"א קלד, סע"ב ואילך.
55) תהלים קיב, ט.